

החברותא

בס"ד ערב שבת הגדול פר' צו י' ניסן תשס"ז

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 301

פנינים יקרים לחג הפסח

אמר ר"א לרבי שמעון אביו מה ראה הקב"ה להוריד את ישראל למצרים בגלות? אמר פן ח"ו יתערבו ישראל בשאר העמים... מה עשה הקב"ה היה מטלטל לכולם ממקום למקום עד שירדו למצרים להיות מדורם בין עם קשה עורף שמבזים מנהגי ישראל ומואסים אותם להתחתן בהם ולהתערב עמהם וחושבים אותם לעבדים מאסו בהם הזכרים ומאסו בהם הנקבות עד שנתסדר הכל בזרע קודש... וכאשר יצאו זכאים קדושים שכתוב שבמי י-ה עדות לישראל.

ידוע מספה"ק אשר עבודת חג הפסח משתלב עם עבודת ראש השנה כעבודת יראה עם אהבה ר"ה יראה פסח אהבה. קדוש אחד אמר שהולך לשאוב מים שלנו כדי להגביה העוונות שנשלכו למים בר"ה באמירת תשליך. כי ע"י אהבה של פסח נעשה לזכויות...

סדר ליל הסדר בראשונה אומרים הגדה "פה סח" רוממות כוחו של הבית"ש ואח"כ אכילת מצה הכרה בשפלות עצמו ובאחרונה עוד הפעם שבחי השי"ת הלל הגדול נמצא לבו הנשבר משפלותו מסוכב משמחת גדלות הכורא - יצאנו ממצרים ביום למען יתקדשו ויטהרו להקב"ה מצד גדלותו ורוממותו יתברך זממילא יכירו מעוט ערכם.

וחכמים אומרים כל ימי חיך להביא לימות המשיח. הענין הוא דגלוי ימות המשיח אינו גילוי חרש דאם לא חטאו בעגל היו נכנסין לארץ ישראל מיד וזה היה הגאולה העתידה ורק ע"י חטא העגל נעשה מחיצה בינינו לבין אבינו שבשמים נמצא שענין ימות המשיח הוא רק להעביר מחיצת הברזל של הסתר פנים. (גאולה ישראל)

חיוב על האדם מן התורה לספר בשבח יציאת מצרים. כל המספר כיציאת מצרים ובספור ההוא משמח בחרוה, עתיד הוא לשמוח בהשכינה לעוה"ב שהיא השמחה הגדולה מהכל. לפי שזה האיש היה משמח ברבנו והקב"ה משתעשע בספור ההוא. (זוה"ק)

ז"נה יסוד כל מצוות הלילה הוא החיוב על כל אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. לסגל לעצמו מסגולת הזמן העליה והמדרגות של יוצאי מצרים ולהכיר בפנימיות נפשו שהוא תחת רשותו של הקב"ה. ושיכיר וידע בהכרה גמורה שאין העולם שלו. (גאולה ישראל)

ובגני ישראל פרו וישרצו וגו' הנה בזה לימדנו יתברך כי מרובה מדת טובתו ממדת פורענות כי הלא השעבוד נאמר לאברהם ידוע תדע ואח"כ נאמר אל תירא כי לגוי גדול אשימך וגו', כי היו המצרים כבמלים ברוב אלא שנבלעו באדמה, וקרוב לזמן הגאולה נפתחה הארץ והיו יוצאים והולכים עדרים עדרים (שנבלעו באדמה) וכל אחד מכיר את אביו וכו'.

מצה זו וכו' שלא הספיק בצק אבותינו להחמיץ עד שנגלה ממ"ה הקב"ה וכו'. הרב ז"ל בסידור פירש כי מצה כמו שהיא בלי התנשאות שהוא חמץ, הגסות, שמנשא עצמו ועולה בנפיתח. וע"י שהיה להם גלוי שכינה היה נשאר מצה ע"ש, וכן בזוה"ק פנחס, כי ההפרש בין 'חמץ' ל-'מצה' היא נקודה אחת שבין 'ה' ל-'ח' ע"ש, כי 'ה' היא הנקודה בתוך ה-'ד' שידוע שאין לו כלום רק נקודה פנימית שנתן השי"ת, וע"י שממשיך הנקודה לעצמו ונעשה 'ח' הוא חמץ ע"ש.

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה. אברהם אבינו ע"ה האמין בה' כי גם המחשבה טובה שלו תחשב לו לצדקה לפני ה' היינו שהמחשבה שלו גורם היחוד למעלה צדיק, וצדק שהיא צדקה, ע"י אמונה כוללת זו זכו ליציאת מצרים וקריעת ים סוף. (תפארת שלמה)

פסח כשר וש"מ

שיחת הרא"ש ז"ע א"א ע"פ פ' קרח תשל"א (לפנות באר) - סוף השיחה - נכתב ע"י הר"פ כפ' הכנתו.

שתי משמעויות בלחץ משמונה שבשמינית (סוף השיחה)

כדי להתעורר בדברים אלו צריכים להרבות בתפלה ובהתבודדות. לבקש מרבש"ע לשמור על האיוון שמצד אחד להתענין ולבדוק אחרי המהלך של עצמנו וההתנהגות של בנינו לבד נפסיד אותם ח"ו. ומצד שני לא להכנס ללחץ יתר ולהבהל מכל דבר קטן הנראה כגדול, ומבלבל את דעת האדם, מכיון שאין לנו את אמת המידה לדעת מתי להתפעל מתי להלחץ ומתי להיות יותר רגוע, ומכיון שקשה לנו להבחין ולדעת מתי זוהי בעיה שלי בצורה ישירה הגורמת השפעה עקיפה על הבנים, ומתי זוהי בעיה של הבן או הבת המחייב אותו להיות בסבלנות. כל הדברים האלה עדינים מאד רגישים מאד ולא ניתנים להיות מוסברים בצורה טכנית ומסודרת, על כן עלינו להרבות בתפלה לפני בורא עולם בבקשה - הורינו ה' דרכך אהלך באמתך יחד לבבנו ליראה את שמך (עפ"י תהלים פו) ובעיקר להתבודד לשפוך שיח לפני הקב"ה מעומק הלב כמדבר איש אל רעהו ומבקשו להיות רגיש בצורה הנכונה להתנהגות של עצמנו ולהבין כראוי התנהגות ילדינו על מנת לתת להם את ההכוונה הנכונה בלי להרפות ומאידך מבלי ללחוץ יתר על המדה.

בעיקר צריכים להיות נזהר שלא להכנס ללחץ יתר ולהבהל יתר על המדה מכל מיני מניעות שמעכבים את האדם מעבודת השי"ת בכלל, ומעבודת התפלה וההתבודדות בפרט. וכן לא להבהל מלחצים ופחדים שונים המעיקים על האדם בשעה שמתבונן בכל הדברים האמורים, כי כולם² מהוים בעצם סיבות ממסובב הסיבות להתעוררות. על כעין זה אמר דוד המלך ע"ה (תהלים ג) רבים קמים עלי, מי הם הרבים? הפחדים השונים! פעם מעקרב

{תקציר משני חלקי השיחה הקודמים: מסובב הסיבות מחייב את האדם לעשות מה שיביא לפרסום שמו יתברך. הפרסום בא ע"י הכרת השפלות, מן המצר וגדלות הבורא במרחב י-ה, מאידך מי שחי עם עצמו חי עם הדמיונות העלולות להרוס אותו.

הגאווה המותרת היא אחד משמונה שבשמינית אך הת"ח רואה בעצם מחשבת הגאווה להרגשת שפלות, הרגשה זו נחשבת ליסוד הבריאה, בדרך זו מצפים לימות המשיח.

כללא דמלתא ככל שמבינים יותר יש יותר צורך לבטל את האנוש שבה ולהעבירו למציאות בורא כי אפילו את התענוג כגמול עלי אמו וגוי עלול לקבל כתענוג עצמי. יסוד התכלית להגיע לבחינת אין סוף דייקא מתוך התבוננות במה אנוש שבו הלא סוף כל אדם למות ואם יוצאים מהפה דיבורים של אמונה וכו' הרי הם ממסובב הסיבות.

הגאווה לא רק שמרחיקה את האדם מדביקות בורא אלא שמביאה מאות ואלפי כשלונות בכל שטחי החיים, כי הגאווה מתנגדת לכל המושג "בחירה" המצייתת הצורך להיות בתוך מסגרת וגבולות, וכשאין הכוונה טובה מסתבכים יותר ויותר. הרא"ש ציין שבעיה זו שייכת אצלנו גם ובמיוחד בנושא החנוך מצד אחד לעקוב אחרי התנהגותם ומצד שני להיות בסבלנות ובעיקר להיות בבקורת עצמו על כל המתרחש.

ההבדל בין העולם שלנו (שומרי תורה ומצוות) לעולם שלהם (העולם החופשי) הוא בזה שאנו שמים דגש בחנוך הילדים ובה אנו לחוצים והם עסוקים עם עצמם ועם הריקנות שלהם, אמנם ברור שמי שאינו עסוק בהכרת המציאות העצמי ישכח גם את הילדים, וד"ל, ע"כ תמצית שני חלקי שיחה הקודמים.}

המשך מעמי קודם

פעם מנחש, פעם מדמיון, פעם מאיזה מציאות וכד'. הצד השווה שבהם שאינם אלא אמצעים לפחד ה', כי פחד ה' צריכה להיות בדרגת פחד יותר גבוהה מפחד הנחש, ע"כ נותן לנו השי"ת פחד מהנחש ולפעמים נותן לנו ה' פחד מהדמיון כדי ש-ממנו ניקח לעבוד את ה' (שמות י') וללמוד איך מגיעים לפחד ה'. כי אם לא יהיה לו פחד מהנחש איך ילמד פחד ה', הלא להגיע ישירות לפחד ה' אי אפשר בגלל המרחק הרגשי שיש בין ראית האדם האנושי לראית האדם השכלי, הרי מי שלומד להכיר ולדעת שכל המניעות והעכובים שיש לו בחיי היום יום הינם כדי ללמדנו איך מגיעים לדבקות ה' ולפחד ה', וכ"ש שלא נלחץ יותר מדי ולא נבהל יתר על המדה.

כאשר משלבים את הבקורת העצמי ביחד עם המתרחש סביבו יש יותר ערך לכל אשר מתרחש הן בענין האשמה והבקורת העצמי והן לגבי קליטת ההשגחה הפרטית, לראות איך שהכל מתנהל מאתו יתברך, והן לגבי מה שמוגדר בחירתו של האדם. וכן על זה הדרך, הרגישות של האדם צריכה להיות בכל פרט ופרט ממה שקורה, הרא"ש הביא דוגמא ממה שקרה לו ביממה האחרונה, בו עמד מול מציאות של כעסים. שהיה צריך לאיזה ענין ללכת לרופא, וקבעו תור, בפועל בגלל מניעות שונות איחרו את התור, ובעקבות כך נוצר מתח ותגובות של כעס. מה אנו לומדים מזה? הזנחתי מללכת לרופא ויצא משהו אחר שקוראים לזה כעס, אי אפשר לקבוע בבירור אם הבעיה היא שהזנחתי ללכת לרופא, או שהבעיה היא בזה שהיו תגובות של כעס, מה שברור שיש קשר בין אחד לשני ואנו צריכים ללמוד מזה שאין כל כך למחר ולהאשים את הזולת אולי השורש לכל מה שקרה בא ממני.

כן הדבר בעיניי חנוך אין לנו הכלים לדעת מה

הוא הגורם השורשי לכל נושא חנוכי לכך צריכים להיות מוכנים לבקורת עצמי שאולי בגללי הבעיה החנוכית שנוצרה, ובאמת אין לאדם היכולת לקבוע בדרך החינוך מה השורש של כל תופעה, לכן חשוב שנאמץ לעצמנו את הביקורת העצמי והכרת העצמיות לפני שהולך לבדוק גורמים אחרים, לדוגמא סיפר הרא"ש שבתקופת ילדותו היו לו שני חברים בעלי כשרונות, אחד לא היה לו חשק ללמוד למרות כשרונותיו הברוכים, ההורים אילצו אותו בכל הדרכים להכנס בעול הלמוד ולא הועיל, השני היה בולע דפי גמרא בהתמדה ובהשתוקקות גדולה, אך ההורים מחמת גישתם היותר מודרני היו מעוניינים שהבן ישתלם יותר בלמודי חול אילצו את הבן שיתפנה גם ללמודי חול אך ללא הועיל, הרא"ש המשיך בהסברו ואמר לשני הילדים היו להורים בעיות לאחד מחמת שלא רצה בכלל ללמוד ולשני מחמת שרצה ללמוד רק למודי קודש, ההורים לא ראו נחת מיליהם כל אחד מהסיבה שלו היו ממורמרים עד כדי גלוי כעס וניתוק קשרים.

ברור שלא הקפדת היתר הוא זה שיעזור להורים לכווין את ילדיהם, העצה היא שהאב יקרין בכל מקרה קשר הורות עם הבן, ושהבן ירגיש בכל מצב את הנאמנות שיש לאב כלפיו ואז ההתמודדות פהתנהגות הבן תהיה התמודדות של בינו לבין עצמו כשהאיכפתיות של האב קורן על פני הבן ודוחפו בעדינות לעשות רצון אביו, אבל אם האב יעביר את שאיפתו לבן בצורה תקיפה ונחרצת עלולים להכניס את הבן בהתנגדות יתר שהתוצאה עלולה להיות יותר חמורה ממה שהיא עכשיו.

האופן בו האב מסוגל לשנות חשיבה ולהגיע לסבלנות אינה אלא בזה שיהיה מוכן לבקר את

כאבא התנהגתי וגרמתי לבן שלי לראות את החיים בצורה כל כך מסולפת. ע"כ אף שברור לו שהבן לא צודק בכל זאת על האב לנהוג כלפי הבן בסבלנות יתר ולגלות איזה נקודה טובה שיוכל להאחז בה על מנת לתת לבן תחושה שאכן מתחבר למצבו ומבין אותו, למרות שבעצם מבין האב שהבן לא צודק וכי עליו לכוונו לכוון אחר, אך אם לא ילך בדרך זו אין סכוי שהבן יהיה ממושמע לאב בענין זה, ורק בזה שיראה לו שמבין אותו יוכל למצא אח"כ את המלים הנכונים והדרך הנכונה לכוונו אל מה שנראה בעיני האב הדרך הנכונה. אמנם מאחר ונושא זה רגיש מאד יש להרבות בתפלה והתבודדות ללא הרף.

עצמו ולומר שהוא אשם במצב הבן. הגישה אל הבן צריכה להיות בלי רצון התנצחות לא מצד שהוא יותר חזק ממנו ולא מצד שהוא יותר מבין ממנו אלא מעצם הקשר וגלוי איכפתיות האב למען עתידו של הבן שיהיה לו טוב. ואם צריך לפעמים להכנע לבן אין לחשוש מזה במיוחד, כי ההפסד בריחוק הוא יותר גדול מההפסד העלול להגרם מזה שנאלץ היה לקבל דעת הבן אף במקום שברור שהבן לא צודק בכל זאת לא כדאי שהאב יגלה נוקשות נגד הבן כי בפנימיות הדברים יש לאב לבקר את עצמו ולומר אולי עצם העקשנות הטפשית של הבן בזה שמעלה גישות טפשיות ומתעקש עליהם נובעים מאיזה התנהגות לא טובה שאני

בעזה"ש"ת תתקיים נסיעה למירון ביום רביעי א' דחזה"מ פסח בשעה 12.00 בצהריים, היציאה מרח' החשמונאים.

המשך פנינים יקרים להג הפסח

לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו. פירוש מה שעושה נפלאות הגדולות הוא רק כדי להשפיע חסדו לעולם הזה לטובת אוהביו העובדים אותו לשמו. כל הנסים והנפלאות לנגד אין סוף ברוך הוא כלא הם היפלא מה' דבר? לשם כך השי"ת מפליא נסים עם ישראל למעלה מן הטבע, כדי להורותם שעבודתם היא ג"כ למעלה מן הטבע.

(תפארת שלמה)

שהשמחה במעונם

הר"ר מרדכי כהן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר שלמה כהן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לאירוס' הנכדה
הר"ר בנימין זאב סגל ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר ברוך גלוברמן ומשפ' לאירוס' הבת

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' ערני 3
02 - 5829688
מקס: 02 - 5325477
ח.ר. 5080
ירושלים 91050